

KEFAHAMAN DAN PENERIMAAN BELIA TERHADAP PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN MALAYSIA

NAZRI MUSLIM

ABSTRAK

Makalah ini bertujuan untuk menganalisis tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap Perlembagaan Persekutuan Malaysia. Ia melibatkan seramai 400 responden yang dipilih sekitar Lembah Kelang. Data kajian diperolehi melalui soal selidik yang dianalisis menggunakan program SPSS. Statistik deskriptif seperti frekuensi, peratusan, min, statistik jadual silang (cross tabulation) dan correlation coefficient digunakan bagi menerangkan latar belakang responden dan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap perlembagaan. Hasil kajian menunjukkan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap Perlembagaan Persekutuan diterima dengan baik iaitu melebihi 65% berada di tahap sederhana. Dapatan kajian juga menunjukkan faktor-faktor etnik, agama, aliran pendidikan sekolah rendah dan menengah sangat mempengaruhi tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap Perlembagaan Persekutuan.

Kata Kunci: *Belia, Etnik, Perlembagaan Persekutuan, Kontrak Sosial, Unsur Tradisi*

ABSTRACT

This study aimed to analyze the level of knowledge, understanding and acceptance of youth towards the Federal Constitution of Malaysia. 400 respondents were selected around the Klang Valley. Questionnaires were used for data collection and analyzed using SPSS. Descriptive statistics such as frequency, percentage, mean, statistical cross tabulation and the correlation coefficient were used to describe the background of the respondents, the level of knowledge, understanding and acceptance of youth of the constitution. The findings showed that the level of knowledge, understanding and acceptance of youth of the Federal Constitution was average, which is at 65%. The findings also indicated factors such as ethnicity, religion, the primary and secondary education greatly affect the level of knowledge, understanding and acceptance of youth of the Federal Constitution.

Keywords: *Youth, Ethnic, Federal Constitution, Social Contract, Traditional Element*

PENGENALAN

Rakyat Malaysia yang terdiri daripada pelbagai etnik, begitu beriltizam ke arah mengukuhkan semangat perpaduan dan integrasi antara etnik dan wilayah. Ini penting bagi menjamin kelangsungan Malaysia sebagai sebuah negara yang berbilang etnik.

Statistik menunjukkan bahawa terdapat tiga etnik yang utama di Malaysia iaitu Bumiputera (Melayu dan Bumiputera di Sabah dan Sarawak), Cina dan India yang masing-masing merangkumi 65.9%, 25.3% dan 7.5% daripada jumlah penduduk Malaysia pada tahun 2005. Statistik ini memperlihatkan terdapatnya kepelbagaian masyarakat di Malaysia yang terbahagi kepada tiga etnik yang besar iaitu Bumiputera yang terdiri daripada etnik Melayu dan bumiputera Sabah dan Sarawak, Cina dan India serta lain-lain etnik.

Isu-isu bahasa, agama, kedudukan istimewa orang Melayu dan kedudukan Raja-Raja Melayu menjadi faktor penting untuk mewujudkan hubungan etnik yang erat dalam kalangan rakyat Malaysia. Isu-isu ini menurut Ratnam (1969), akan menentukan suasana hubungan etnik pada masa hadapan dengan melihat bagaimana persoalan mengenai kedudukan istimewa orang Melayu, agama dan bahasa diselesaikan. Oleh yang demikian, perbincangan mengenai institusi raja, kedudukan agama Islam, bahasa Melayu dan kedudukan istimewa orang Melayu terdapat pertalian yang rapat di antaranya iaitu satu unsur tidak boleh diketepikan tanpa mengetepikan unsur tradisi yang lain. Pengekalan satu unsur bermakna pengekalan unsur-unsur yang lain seperti aur dengan tebing (Abdul Aziz Bari 2001).

Latar Belakang Kajian

Bagi sesebuah negara yang berdaulat, perlembagaan merupakan sumber undang-undang tertinggi sesebuah negara dan setiap individu perlu mematuhi keluhurannya. Kewujudannya adalah sebagai panduan mengatur dan menyelaras pemerintahan sesebuah negara. Selain itu, perlembagaan juga berperanan sebagai satu panduan bagi pembentukan undang-undang.

Di Malaysia, tidak ada satu institusi yang boleh mengatasi ketinggian Perlembagaan Persekutuan. Malahan ketiga-tiga badan kerajaan yang merujuk kepada doktrin pengasingan kuasa iaitu perundangan, kehakiman dan eksekutif mahupun Yang di-Pertuan Agong adalah tertakluk kepada Perlembagaan Persekutuan (Mohamed Suffian Hashim 1987). Sebagai contoh, kuasa perundangan hendaklah dijalankan tertakluk kepada sekatan-sekatan yang dikenakan oleh Perlembagaan. Manakala kuasa kehakiman iaitu mahkamah hendaklah juga dijalankan tertakluk kepada sekatan-sekatan yang dikenakan oleh perlembagaan.

Ketika merangka perlembagaan Persekutuan, etnik Melayu dan bukan Melayu bersetuju atas beberapa perkara yang sangat penting kepada kestabilan negara yang merujuk kepada kontrak sosial. Melalui kontrak sosial ini, orang bukan Melayu telah diberikan hak kewarganegaraan yang longgar berasaskan prinsip jus soli. Manakala orang Melayu diperuntukkan dalam perlembagaan mengenai agama Islam sebagai agama persekutuan, Bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan kedudukan istimewa orang Melayu serta kedudukan Raja-raja Melayu yang merangkumi unsur-unsur tradisi dalam perlembagaan. Draf Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu telah diterima dan diisytiharkan sebagai Perlembagaan Persekutuan pada 31 Ogos 1957.

Dalam konteks hubungan etnik di Malaysia, perkara-perkara yang dianggap menguntungkan orang Melayu dalam Perlembagaan Persekutuan diimbangi dengan peruntukan lain yang juga memberi kelebihan kepada etnik bukan Melayu. Perkara yang menetapkan Islam sebagai agama bagi persekutuan diimbangi dengan peruntukan kebebasan bagi setiap rakyat untuk menganut dan mengamalkan apa-apa agama dalam suasana aman dan harmoni. Begitu juga perkara yang menetapkan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan juga diimbangi dengan peruntukan bahawa tidak ada seorang pun yang boleh dilarang daripada menggunakan (melainkan bagi maksud rasmi) atau mengajar atau mempelajari apa-apa bahasa lain. Hal yang sama juga berlaku ke atas perkara yang menetapkan kedudukan istimewa orang Melayu dan bumiputera Sabah dan Sarawak diimbangi dengan peruntukan bahawa kerajaan tidak boleh melucut, menarik balik atau menyebabkan hak etnik lain terhakis.

Justeru, unsur-unsur tradisi ini amat penting dibicarakan kerana ia menjadi faktor untuk mewujudkan identiti Malaysia dan memupuk persefahaman ke arah perpaduan. Ia juga adalah satu kontrak sosial yang telah disepakati semasa menggubal perlembagaan dan diperlukan untuk kestabilan serta kemajuan dan memainkan peranan penting dalam perjalanan perlembagaan (Mohd Salleh Abas 1985). Unsur-unsur ini juga telah wujud ratusan tahun sebelum perlembagaan diwujudkan pada tahun 1957 dan berperanan menstabilkan sistem politik negara. Ini dinyatakan oleh Laporan Suruhanjaya Reid yang menekankan betapa pentingnya perlembagaan mengambil kira faktor-faktor sejarah, tradisi, ekonomi dan sosial yang wujud pada tahun 1957 (Abdul Aziz Bari 2001).

Selain daripada peranannya sebagai penstabil politik, perkara-perkara yang melibatkan kedudukan istimewa orang Melayu, agama Islam dan Bahasa Melayu serta kedudukan Raja-Raja Melayu juga dilindungi di bawah Akta Hasutan dan dianggap sebagai isu-isu sensitif yang dilarang daripada dijadikan isu perbincangan awam. Ini seperti yang dinyatakan oleh Tun Abdul Razak, Perdana Menteri Malaysia sewaktu membentangkan Rang Undang-Undang Perlembagaan 1971 iaitu:

...marilah kita sekalian sematkan di dalam hati ingatan kita terhadap pengajaran-pengajaran yang telah diperolehi daripada peristiwa 13 Mei, dan janganlah kita bincangkan dan bahaskan lagi tentang apa yang menyebabkan tercetusnya peristiwa itu dan bagaimana ia bermula kerana ini mungkin akan melupakan kita kepada anasir yang tidak bertanggungjawab yang kerjanya menanamkan benih-benih syak wasangka dan perasaan bimbang di kalangan kaum-kaum serta menggunakan perkara-perkara sensitif anasir tersebut telah mendapat kesempatan besar untuk membangkitkan perasaan perkauman apabila kempen pilihan raya berjalan dalam bulan April dan Mei 1969. Mereka sengaja menimbulkan perasaan takut dan marah dengan cara mempersoalkan dan mempersendakan syarat-syarat dalam perlembagaan mengenai Bahasa Malaysia dan kedudukan istimewa orang Melayu sehingga menimbulkan

lagi perasaan tidak terjamin yang dirasakan oleh orang Melayu apabila mereka melihat bagaimana luasnya perbezaan-perbezaan di antara mereka dengan orang bukan Melayu terutama sekali di dalam lapangan ekonomi dan pelajaran (Malaysia 1972).

Pernyataan Masalah

Isu-isu dalam hubungan etnik di Malaysia telah banyak berubah dalam tempoh lima dekad lalu. Kontroversi kaum di Malaysia boleh dibahagikan kepada beberapa fasa. Pada tahun 1950-an, isu kewarganegaraan dan kontrak sosial mendominasi hubungan kaum, diikuti dengan isu bahasa pada tahun 1960-an sebelum pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB), manakala kuota dan urbanisasi mencorakkan hubungan etnik pada tahun 1970-an dan 1980-an. Pada tahun 1990-an dan milenium, isu-isu agama begitu kuat mempengaruhi hubungan etnik di negara ini. Menurut beliau lagi, jika dibandingkan isu-isu dalam hubungan kaum di Malaysia sejak lima dasawarsa lalu, isu agama yang muncul sejak akhir-akhir ini begitu kritikal impaknya (Baharom Mahusin 2006). Pandangan ini disokong oleh Syed Husin Ali (2008) yang menyifatkan sentimen hubungan etnik pada masa kini berada pada tahap tinggi yang boleh menyebabkan konflik dan pertumpahan darah.

Sebagai contoh di Malaysia, terdapat 21 kes konflik perkauman antara 1945 hingga Mei 1969. Terkini konflik perkauman berlaku di Kampung Rawa, Pulau Pinang 1998 dan Kampung Medan pada Mac 2001 (Azman Amin Hassan 2005).

Jadual 1: Konflik Sosial dari Tahun 1996-2002 yang Dilaporkan

Jenis Konflik/ Tahun	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	Total
Agama	7	2	25	11	8	9	3	65
Pergaduhan Kaum	12	4	10	5	8	28	14	81
Gangguan Awam	0	0	4	2	2	1	1	10
Pembunuhan	0	1	0	0	0	0	0	1
Keselamatan	6	0	1	7	6	17	1	38
Perkauman	2	2	1	1	1	0	0	7
Pendidikan	1	0	0	0	0	0	0	1
Penindasan	0	1	0	0	0	0	0	1
Masalah Sosial	1	0	4	0	0	2	0	7
Protes	0	0	10	8	0	0	1	19
Politik	1	0	8	31	8	13	15	76
Ekonomi	0	0	4	0	1	2	1	8
Kejiranan	3	3	0	0	0	3	0	9
Setinggalan	0	0	0	0	0	0	3	3
Lain-lain	0	0	0	0	0	0	1	1
Total	33	13	67	65	34	75	40	327

Sumber: Dipetik dari Azman Amin Hassan (2005), *Solving conflicts in a multicultural society: The case of Kampung Medan*. In Muhammad Kamarul Kabilan dan Zaharah Hassan. *Reading on Ethnic Relations in a Multicultural Society*. Serdang: Penerbit UPM. hlm 111.

Berdasarkan statistik dan pemantauan oleh Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, terdapat 327 kes yang dilaporkan berkaitan dengan konflik sosial dari tahun 1996 hingga 2002. Dari Jadual 1, 81 kes berkaitan dengan pergaduhan perkauman iaitu yang tertinggi, diikuti 76 kes politik, 65 konflik agama dan sebagainya. Kebanyakan pergaduhan perkauman melibatkan pelajar sekolah yang dikategorikan sebagai masalah disiplin. Namun, jika ini tidak diambil tindakan pencegahan dan pemantauan, ia akan memberi kesan yang serius terhadap masa hadapan.

Agama adalah perkara sensitif untuk diperdebatkan sebagaimana sensitifnya perdebatan berkaitan kedudukan istimewa orang Melayu dan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan. Perbincangan mengenai agama Islam di dalam Perlembagaan Persekutuan sering menjadi kontroversi khususnya pada dekad 90-an dan milenium, di mana isu-isu yang dianggap menggugat kedudukan Islam di Malaysia mula dibangkitkan melalui saluran perundangan. Ini dapat ditunjukkan melalui beberapa kes yang menjadi perbincangan masyarakat seperti Azlina Jailani, Kamariah Ali, Muhammad Abdullah@Moorthy, desakan meminda atau memansuhkan Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan, cadangan penubuhan Interfaith Commission of Malaysia (IFC), penubuhan kumpulan pendesak hak kebebasan beragama yang dikenali sebagai Article 11 dan lain-lain (Zainal Abidin Borhan 2008).

Dalam hal ini, Abdul Monir Yaacob (2005) mengatakan bahawa hal agama terutama Islam telah dibangkitkan secara terbuka oleh penganut agama lain seperti Perkara 121(1A) yang menyentuh bidang kuasa Mahkamah Syariah dan Mahkamah Sivil negara. Implikasinya jika dibiarkan berlarutan boleh menjejaskan keharmonian dan kestabilan negara. Malah, jika tidak ditangani secara bijaksana boleh menjejaskan perpaduan kaum.

Jika merujuk kepada persoalan kontrak sosial, persetujuan yang tidak direkodkan itu diterima oleh golongan bumiputera dan pendatang di mana mereka sanggup menerima kedudukan istimewa orang Melayu dan elemen lain sebagai balasan atas kesanggupan peribumi menerima mereka sebagai warganegara yang mempunyai hak asasi seperti mengundi dan seumpamanya. Namun, timbul persoalan iaitu setakat mana persetujuan ini boleh diterima oleh generasi muda hari ini (Awang Sariyan 2008). Ini kerana pada peringkat awal, tradisi dan karisma pemimpin dianggap sebagai asas yang kuat untuk membina keabsahan sesuatu undang-undang tetapi masyarakat moden hari ini memerlukan undang-undang yang berdasarkan rasional selaras dengan perubahan yang telah berlaku dalam negara (Faridah Jalil 2007).

Begitu juga dengan persepsi sebahagian masyarakat bukan Melayu yang menganggap kontrak sosial ini sebagai sesuatu yang dikaitkan dengan

kewarganegaraan yang diberikan kepada mereka yang pada masa itu terdiri daripada imigran. Itu sebabnya generasi bukan Melayu sekarang menganggapnya sebagai sesuatu yang sudah berlalu. Mereka tidak nampak kenapa ia masih perlu dibangkitkan kerana bagi mereka kewarganegaraan adalah sesuatu yang diberikan secara automatik. Mereka berpendapat kompromi ini terikat kepada masa tertentu dan tidak lagi relevan (Zainal Kling 2008). Orang Melayu menganggap peruntukan sedemikian sebagai sesuatu yang suci, manakala bagi sesetengah orang bukan Melayu mempersoalkan sama ada peruntukan tersebut adalah berkaitan dan mengikat sehingga ke hari ini.

Ini ditambah lagi dengan sikap generasi muda yang tidak faham dengan unsur-unsur tradisi yang menjadi teras perpaduan di Malaysia. Jelasnya pada masa kini, sudah ada kecenderungan di kalangan generasi muda yang mula mempertikaikan kontrak sosial yang selama ini menjadi teras perpaduan dan persefahaman antara etnik. Golongan ini telah mula mempersoalkan semula kedudukan istimewa orang Melayu, peranan bahasa Melayu serta kedudukan Islam sebagai agama rasmi negara (Hasanah Hussin 2007). Penjelasan ini menunjukkan timbul persepsi bahawa generasi muda bukan Melayu tidak bersetuju dengan kontrak sosial, manakala generasi muda Melayu bersetuju mengenainya, namun adakah persepsi ini terbukti benar. Kemungkinan maksud kontrak sosial yang difahami sekarang berbeza seperti yang asal iaitu persetujuan antara orang Melayu dan bukan Melayu dalam beberapa perkara yang termaktub dalam perlembagaan yang melibatkan agama Islam, bahasa Melayu, kedudukan istimewa orang Melayu dan kewarganegaraan. Manakala generasi muda menganggap kontrak sosial itu hanyalah peninggalan sejarah yang tidak mengikat mereka.

Polemik isu-isu ini menunjukkan tahap pengetahuan dan kefahaman rakyat Malaysia masih lagi rendah dan kurang dihayati, tidak seperti mana berlaku semasa persetujuan mengenai kontrak sosial dalam merangka Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu (Awang Sariyan 2008). Kesedaran dan kefahaman yang rendah terhadap unsur-unsur tradisi ini selaras dengan pendapat Tun Dr. Mahathir Mohamed yang mahukan kefahaman tentang kontrak sosial antara kaum yang telah wujud di negara ini sejak sebelum mencapai kemerdekaan perlu ditingkatkan. Menurut beliau, tindakan tersebut adalah perlu bagi mengelakkan perselisihan antara kaum terutama apabila timbul isu-isu perkauman yang dibesar-besarkan (Utusan Malaysia 2001).

Ini selari dengan titah ucapan Yang di Pertuan Agong semasa merasmikan Mesyuarat Pertama Penggal Kedua Parlimen Ke-12 di Dewan Rakyat yang menjelaskan sejarah kemerdekaan dan Perlembagaan Persekutuan perlu dijelaskan kepada golongan muda supaya mereka lebih memahami asas pembentukan negara (Berita Harian 2009). Adakah permasalahan ini memperlihatkan tahap pengetahuan dan kefahaman serta penghayatan generasi muda semakin berkurangan terhadap kontrak sosial yang telah dipersetujui bersama semasa menggubal perlembagaan dahulu? Awang Sariyan (2008) juga berpendapat bahawa belum ada kajian yang

dibuat tentang adakah masyarakat kini, khususnya generasi muda memahami isu yang berkaitan dengan kontrak sosial atau lebih asas lagi fahamkah masyarakat akan kandungan kontrak sosial itu.

Ternyata daripada perbincangan di atas, memperlihatkan bahawa sentiasa ada percubaan dari semasa ke semasa untuk mencabar kontrak sosial termasuk peruntukan Islam dan hak keistimewaan Melayu.

OBJEKTIF

Objektif-objektif kajian ini ialah:

1. Untuk mengenal pasti tahap pengetahuan belia terhadap Perlembagaan Persekutuan khususnya yang melibatkan peruntukan yang sering kali menimbulkan konflik dalam masyarakat.
2. Untuk mengenal pasti tahap kefahaman belia terhadap Perlembagaan Persekutuan khususnya yang melibatkan peruntukan yang sering kali menimbulkan konflik dalam masyarakat.
3. Untuk mengenal pasti tahap penerimaan belia terhadap Perlembagaan Persekutuan khususnya yang melibatkan peruntukan yang sering kali menimbulkan konflik dalam masyarakat.

Skop Kajian

Skop kajian terhad kepada persepsi belia di Lembah Kelang mengenai tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan terhadap Perlembagaan Persekutuan.

KAJIAN LEPAS

Kajian mengenai perlembagaan boleh dibahagikan kepada dua. Pertama mengikut pendekatan sejarah atau politik seperti yang dibuat oleh Ratnam (1969), Means, Karl von Vorys (1975) dan Heng Pek Khoo (1988). Ratnam dan Karl von Vorys contohnya, menilai pembangunan dan perkembangan politik Melayu dan Heng Pek Khoo pula mengesan perkembangan kesedaran politik di kalangan etnik Cina. Kajian Means pula menjurus kepada beberapa aspek penting dalam perlembagaan berdasarkan Laporan Suruhanjaya Reid, memorandum dari organisasi dan individu dan laporan akhbar. Kedua mengikut pendekatan perundangan seperti Hickling (1960), Sheriden & Groves (1979), Mohamed Suffian Hashim, Trindade and Lee (1983) dan Abdul Aziz Bari (2005).

Buku terawal ditulis mengenai Perlembagaan Persekutuan ialah *Malaysian Constitutional Documents* yang merupakan kompilasi beberapa dokumen penting mengenai Perlembagaan Persekutuan 1957 dan diikuti dengan sebuah buku iaitu *An Introduction to the Federal Constitution* yang merupakan terbitan buku pengenalan kepada perlembagaan yang pertama. Kedua-dua buku tersebut ditulis oleh Hickling

iaitu orang yang terawal menulis mengenai perlembagaan persekutuan. Namun penulisan beliau tidak menyentuh mengenai peruntukan agama Islam secara lengkap tetapi sebaliknya hanya menyentuh tentang Mahkamah Syariah yang ditubuhkan di bawah perundangan negeri dan mempunyai bidang kuasa terhadap orang Islam sahaja. Hickling juga menyentuh mengenai kedudukan istimewa orang Melayu iaitu walaupun perlembagaan menekankan prinsip kesamarataan, namun perkara ini dibenarkan bagi tujuan keselamatan. Beliau juga menjelaskan bahawa tanah rizab Melayu termasuk di dalam tafsiran kedudukan istimewa orang Melayu.

Seterusnya diikuti oleh Sheriden dan Groves iaitu *The Constitution of Malaysia* yang diterbitkan sehingga edisi kelima yang membincangkan aspek-aspek perlembagaan yang mana penekanan hanya diberikan kepada aspek-aspek teknikal peruntukan perlembagaan tanpa membincangkan tema-tema perlembagaan secara jelas. Penulisan yang sama juga telah dihasilkan oleh Groves yang bertajuk *The Constitution of Malaysia*.

Penulisan seterusnya dibuat oleh Mohamed Suffian Hashim melalui bukunya yang bertajuk *An Introduction to the Constitution of Malaysia*. Buku ini juga tidak lari dari membincangkan aspek-aspek teknikal peruntukan yang terdapat dalam Perlembagaan Persekutuan di samping membincangkan secara sepintas lalu sejarah Perlembagaan Persekutuan. Tulisan Mohd Salleh Abas pula menerangkan mengenai perlembagaan secara keseluruhan mengikut perkara-perkara dalam perlembagaan itu sendiri dan menyentuh mengenai sejarah perkembangan perlembagaan sejak dari zaman penjajah sehinggalah kepada pembentukan Malaysia pada tahun 1963. Hal yang sama juga dibuat oleh Mohd Aris Othman (1983), Hashim Yeop A. Sani (1973), Sheriden (1987), Salleh Buang (1993) dan Andrew Harding (1996). Penulisan tersebut lebih kepada menerangkan peruntukan yang terdapat dalam perlembagaan yang bersifat pengenalan kepada Perlembagaan Malaysia.

Buku yang diselenggarakan oleh Ahmad Ibrahim (1999) cuba membuat pembaharuan dalam kajian perlembagaan dengan membincangkan aspek tertentu dalam perlembagaan, namun tidak memberi gambaran umum tentang perlembagaan secara keseluruhannya. Kajian Abdul Aziz Bari (2003) pula cuba melihat kepada situasi yang berlaku dalam negara khususnya perkembangan politik dan keputusan mahkamah dan dikaitkan dengan peruntukan yang terdapat dalam perlembagaan serta idea dan landasan kenapa peruntukan-peruntukan berkenaan dimasukkan dalam perlembagaan.

Buku yang disunting oleh Harding dan Lee (2007) juga cuba merungkai isu-isu yang muncul dalam perlembagaan. Buku ini juga tidak membincangkan secara khusus peruntukan dalam perlembagaan tetapi melihat kepada isu-isu yang menjadi perbincangan umum seperti hubungan kerajaan negeri dan kerajaan pusat, institusi beraja dan kes-kes yang menarik perhatian umum seperti Anwar Ibrahim, darurat dan kehakiman. Buku ini boleh dikira untuk mengambil pendekatan memasyarakatkan perlembagaan yang sering kali dianggap dokumen teknikal semata-mata dan hanya

difahami oleh pengamal undang-undang. Buku ini dimulai dengan perbincangan mengenai usaha-usaha ke arah kemerdekaan dan ditutup dengan ulasan secara umum tentang Perlembagaan Persekutuan setelah 50 tahun.

Tinjauan sorotan karya secara khusus mengenai unsur-unsur tradisi dalam perlembagaan telah disentuh oleh Mohd Salleh Abas dalam *Traditional Elements of the Malaysian Constitution* dalam Mohamed Suffian, H.P. Lee & Trindade (ed.) 1983. *The Constitution of Malaysia, Its Development 1957- 1977* dan diterjemahkan ke dalam bahasa Melayu dalam bukunya bertajuk Unsur-Unsur Tradisi dalam Perlembagaan Malaysia. Mohd Salleh Abas membicarakan peranan unsur-unsur unsur tradisi ini di dalam perlembagaan Malaysia yang meliputi pemerintahan beraja, agama Islam, bahasa Melayu dan kedudukan istimewa orang Melayu dan menjelaskan kenapa unsur tersebut dimasukkan dalam perlembagaan.

Abdul Aziz Bari (2001) pula membincangkan saling mengait antara keempat-empat unsur tersebut dan kepentingan unsur-unsur tersebut dipelihara dan diterima oleh rakyat Malaysia. Namun kajian yang dibuat oleh Mohd Salleh Abas dan Abdul Aziz Bari adalah bersifat kualitatif iaitu dengan hanya merujuk kepada sumber kedua tanpa dilakukan kajian empirikal bagi menyokong pendapat mereka. Mohd Salleh Abas hanya menjelaskan perkaitan sejarah dan peruntukan yang berkaitan dengan unsur-unsur tradisi serta menjustifikasikan kenapa unsur-unsur tersebut terdapat dalam perlembagaan. Pendapat beliau hanya disandarkan kepada peruntukan yang terdapat dalam perlembagaan dan dokumen-dokumen lain tanpa disokong dengan kajian empirikal.

Kajian oleh Awang Sariyan (2008) mendapati bahawa kontrak sosial yang dimaksudkan merupakan unsur penting dalam sejarah pembentukan bangsa dan negara ini. Sebelum kedatangan penjajah Inggeris, Tanah Melayu diidentifikasikan dengan penduduk asalnya yang teras iaitu bangsa Melayu. Apabila penjajah membawa orang Cina dan India secara beramai-ramai untuk menjadi tenaga kerja bagi manipulasi ekonomi penjajah sendiri, maka situasi demografi negara ini secara langsung berubah. Atas desakan penjajah Inggeris, orang Melayu perlu menerima syarat kemerdekaan yang akan diberikan hanya jika kaum-kaum yang asalnya pendatang itu diterima sebagai warganegara. Sebagai imbalan kepada pemberian taraf kewarganegaraan itu, maka para pemimpin kaum-kaum lain itu setuju menerima peruntukan yang berkaitan dengan kepentingan orang Melayu. Perkara yang menjadi asas persetujuan itu ialah kedudukan Raja-raja Melayu, kedudukan agama Islam sebagai agama persekutuan, bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan dan bahasa rasmi serta hak istimewa orang Melayu dan Bumiputera. Itulah yang dinamai kontrak sosial dalam konteks pembentukan negara ini sesudah lepas daripada belenggu penjajahan.

Kajian yang dibuat oleh Rosfazila Abd. Rahman dan Ayu Nor Azilah Mohamad (2007) pula menunjukkan tahap pengetahuan orang Melayu terhadap hak istimewa mereka dalam perlembagaan adalah baik (97%), dan tahap pemahaman

mereka terhadap hak istimewa masih rendah (62.5%). Walaupun kajian ini dibuat secara kuantitatif, namun tidak menyeluruh sifatnya kerana bilangan responden yang sedikit dan terdiri dari orang Melayu sahaja. Kajian ini juga cuba membuat pembaharuan dalam kajian-kajian mengenai perlembagaan apabila menggunakan soal selidik dan satu permulaan yang baik.

Kajian-kajian tersebut hanya merujuk kepada dokumen-dokumen dan penulisan mengenai kedudukan peruntukan agama Islam dan orang Melayu dalam Perlembagaan Persekutuan tanpa melihat dari persepsi belia. Berdasarkan kajian lepas, masih terdapat ruang yang belum dikaji iaitu dari persepsi masyarakat khususnya generasi muda terhadap Perlembagaan Persekutuan yang menjurus kepada unsur-unsur tradisi khususnya peruntukan Islam dan orang Melayu yang sering menjadi polemik dan isu dalam masyarakat Malaysia yang bersifat majmuk. Namun, pada masa yang sama persepsi umum khususnya parti-parti politik, pertubuhan-pertubuhan dan orang perseorangan terhadap unsur-unsur ini sering kali dibangkitkan dalam media massa.

METODOLOGI KAJIAN

Reka Bentuk Kajian, Populasi dan Pensampelan

Kajian ini berbentuk kajian deskriptif mengenai persepsi kalangan belia. Soal selidik disediakan oleh pengkaji bagi tujuan untuk mencapai objektif kajian.

Pemilihan sampel adalah berdasarkan pensampelan rawak di sekitar Lembah Kelang. Bagi memastikan setiap etnik diwakili, maka pensampelan rawak strata digunakan dan seramai 400 orang dijadikan responden dalam kajian ini berdasarkan formula di atas berdasarkan nisbah 60: 30:10 mengikut etnik Melayu, Cina dan India berasaskan komposisi jumlah penduduk di Malaysia

Pemilihan sampel pula dibuat melalui kaedah pensampelan berkelompok. Pemilihan secara ini sesuai jika populasi besar dan bertaburan di merata tempat. Ia juga dapat menjimatkan masa serta mengurangkan pelbagai masalah kerana pengkaji mengelompokkan sampel dalam satu kelompok sebelum pemilihan secara rawak dilakukan. Maka, untuk menentukan bilangan responden, Jadual Penentuan Saiz Sampel (Krejcie & Morgan 1970) digunakan. Dari itu, seramai 400 belia akan dijadikan responden dalam kajian ini berdasarkan Jadual tersebut.

Instrumentasi dan Penggubalan Soal Selidik

Instrumen kajian yang digunakan untuk pengumpulan data dalam kajian ini ialah satu set soal selidik. Semua soalan berbentuk positif dan responden dikehendaki menyatakan persepsi mereka mengikut skala Likert. Soal selidik terdiri dari empat bahagian iaitu Bahagian A, B, C, D, E dan F.

Soal selidik ini mengandungi 4 bahagian meliputi item-item yang dibina berasaskan sorotan karya dan objektif kajian menyatakan persepsi mereka mengikut

skala Likert 1-5 iaitu 1- Sangat tidak setuju, 2 - Tidak Setuju, 3 - Tidak pasti, 4 – Setuju dan 5 - Sangat Setuju yang meliputi:

1. Bahagian A: Demografi
2. Bahagian B: Tahap pengetahuan.
3. Bahagian C: Tahap kefahaman.
4. Bahagian D: Tahap penerimaan.

Kesahan

Menurut Norusis (1994), kesahan sesuatu ujian dapat menggambarkan sejauh mana ujian tersebut dapat mengukur apa yang hendak diukur. Dalam kajian ini, kesahan soal selidik ditentukan oleh pakar. Seramai empat orang pakar akan menyemak yang terdiri dari dua pakar dalam bidang perlembagaan, masing-masing seorang pakar dalam hubungan etnik dan pembinaan soal selidik. Akhir sekali soal selidik tersebut akan disemak guru bahasa Melayu bagi memastikan penggunaan bahasa Melayu secara betul dan mudah difahami.

Kajian Rintis dan Kebolehppercayaan

Tinjauan rintis dibuat bertujuan untuk mengenal pasti kelemahan dan kelebihan yang terdapat dalam soal selidik yang disediakan. Oleh itu, sebelum soal selidik diedarkan, 50 orang pelajar telah dipilih untuk menjawab soal selidik ini terlebih dahulu. Hasil yang didapati menunjukkan 50 orang mahasiswa tersebut tidak mempunyai masalah untuk memahami soalan tanpa bertanya apa yang dikehendaki oleh soalan tersebut.

Seterusnya, dengan menggunakan program SPSS, penyelidik telah mengira nilai kebolehppercayaan dan nilai Alpha Cronbach yang diperolehi. Didapati nilai Alpha Cronbach yang diperolehi bagi kesemua item soalan adalah melebihi 0.6 iaitu bagi item soalan Bahagian B ialah 0.7, Bahagian C ialah 0.8 dan Bahagian C ialah 0.9. Oleh itu, soal selidik yang dibina untuk menjalankan kajian ini adalah sesuai digunakan.

Pengumpulan Data

Pengumpulan data akan diperoleh daripada dua sumber iaitu data primer dan data sekunder. Data primer diperoleh daripada soal selidik kepada responden yang menggunakan pensampelan rawak. Manakala data sekunder diperoleh daripada kajian keperustakaan melalui buku, seminar, jurnal, akhbar dan majalah. Ia bertujuan untuk memahami teori dan konsep penting dalam kajian.

Analisis Data

Data yang diperoleh dianalisis dengan menggunakan program *Statistical Package for the Social Science (SPSS)* versi 20. Ujian yang digunakan termasuk min, sisihan piawai, *Chi square* dan *cross-tabulation*. Menurut Mohd Majid Konting (1990), penganalisan data berstatistik menggunakan perisian pengaturcaraan SPSS versi 20 dapat menghasilkan pengiraan yang tepat dan kerana itu bebas daripada ralat serta mampu memberikan maklumat lebih tepat.

Statistik deskriptif seperti frekuensi, peratusan, purata skor atau min, statistik jadual silang (*crosstabulation*) dan *correlation coefficient* digunakan bagi menerangkan latar belakang responden dan menilai tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan serta persepsi belia terhadap agama Islam dan orang Melayu dalam Perlembagaan Persekutuan. Untuk membincangkan dapatan kajian secara deskriptif berkaitan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap Islam dan orang Melayu dalam perlembagaan, interpretasi skor min digunakan. Interpretasi skor min ditentukan dengan mengira selang kelas yang diukur mengikut skala seperti dalam Jadual 2.

Jadual 2: Interpretasi Skor Min Terhadap Tahap Pengetahuan, Kefahaman dan Penerimaan Terhadap Islam dan Orang Melayu dalam Perlembagaan

Skor Min	Interpretasi Skor Min
1.00 – 2.33	Rendah
2.34 – 3.67	Sederhana
3.68 – 5.00	Tinggi

Jadual 2 menunjukkan interpretasi skor min bagi menentukan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap perlembagaan. Skor min 1.00 hingga 2.33 menunjukkan tahap rendah, skor min 2.34 hingga 3.67 menunjukkan tahap sederhana dan 3.68 hingga 5.00 menunjukkan tahap tinggi.

Latar Belakang Responden

Responden kajian terdiri dari masyarakat yang tinggal di sekitar Lembah Kelang. Seramai 400 orang telah menjawab soal selidik. Latar belakang responden ditanya dalam Bahagian A soal selidik. Perbincangan latar belakang responden ini akan dibahagikan kepada tiga bahagian iaitu profil, latar belakang akademik dan tempat tinggal responden. Jadual 3 memaparkan maklumat mengenai responden yang terlibat dalam kajian ini. Daripada seramai 400 orang responden, seramai 194 orang (48.5%) adalah perempuan, manakala lelaki seramai 206 orang (51.5%). Sebilangan besar responden iaitu seramai 240 orang (60.0%) adalah dari etnik Melayu, diikuti oleh seramai 120 orang (30.0%) berbangsa Cina, manakala responden daripada bangsa India adalah seramai 40 orang (10.0%). Ini sepertimana yang telah ditetapkan dalam nisbah penentuan responden mengikut etnik iaitu Melayu 60%, Cina 30% dan India 10% bagi menggambarkan statistik penduduk Malaysia. Komposisi responden yang diperolehi ini juga menunjukkan bahawa sebilangan besar responden beragama Islam iaitu seramai 244 orang (61.0%), diikuti dengan responden beragama Buddha seramai 113 orang (28.2%). Manakala, terdapat seramai 34 orang (8.5%) responden menganuti agama Hindu, 8 orang (2.0%) beragama Kristian dan tiada agama seramai 1 orang (0.3%).

Jadual 3: Profil Responden

n = 400	Bilangan	Peratusan
Jantina		
Lelaki	206	51.5
Perempuan	194	48.5
Bangsa		
Melayu	240	60.0
Cina	120	30.0
India	40	10.0
Agama		
Islam	244	61.0
Buddha	113	28.2
Hindu	34	8.5
Kristian	8	2.0
Tiada Agama	1	0.3
Pekerjaan		
Kerajaan	68	17.0
Swasta	206	51.5
Bekerja sendiri	30	7.5
Pelajar	2	0.5
Tidak bekerja	72	18.0
Pesara	22	5.5
Pendapatan		
Bawah RM1000	96	24.0
RM1001 – RM3000	114	28.5
RM3001 – RM5000	135	33.8
RM5001 – RM7000	33	8.3
RM7001 – RM9000	20	5.0
Lebih RM10000	2	0.5

Jadual 4 memaparkan maklumat mengenai latar belakang responden yang berkait dengan tahap pendidikan iaitu seramai 1 orang (0.3%) adalah dari Sekolah Rendah, seramai 109 orang (27.3%) Sekolah Menengah, seramai 151 orang (37.8%) STPM / Diploma dan seramai 139 orang (34.8%) Sarjana Muda / Sarjana / PhD.

Jadual 4: Latar Belakang Akademik Responden

n = 400	Bilangan	Peratusan
Pendidikan		
Sekolah Rendah	1	0.3
Sekolah Menengah	109	27.3
STPM / Diploma	151	37.8
Sarjana Muda / Sarjana / PhD	139	34.8

Dalam tinjauan yang dijalankan, responden juga ditanya mengenai kawasan tempat tinggal responden sekarang. Dapatan kajian ditunjukkan dalam Jadual 5. Didapati, majoriti iaitu seramai 292 orang (73.0%) responden tinggal di pinggir bandar berbanding seramai 108 orang (27.0%) responden tinggal di bandar.

Jadual 5: Tempat Tinggal Responden

n = 400	Bilangan	Peratusan
Tempat tinggal sekarang		
Bandar	108	27.0
Pinggir bandar	292	73.0

Tahap Pengetahuan, Kefahaman dan Penerimaan Terhadap Perlembagaan Persekutuan

Di bawah tajuk ini akan dibincangkan objektif kajian iaitu untuk mengenal pasti tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan masyarakat terhadap Perlembagaan Persekutuan. Terdapat dua persoalan kajian yang terangkum di bawah objektif yang pertama iaitu tahap pengetahuan, kefahaman, penerimaan setiap soalan dan secara keseluruhan dan tahap pengetahuan, kefahaman, penerimaan mengikut jantina, etnik, agama, pekerjaan, pekerjaan, tahap pendidikan, pendapatan dan tempat tinggal sekarang.

Tahap Pengetahuan Terhadap Perlembagaan Persekutuan Secara Umum

Jadual 6 memaparkan tahap pengetahuan masyarakat terhadap Perlembagaan Persekutuan. Didapati, sebahagian besar iaitu seramai 261 orang (65.3%) mempunyai tahap pengetahuan yang sederhana dan 139 orang (34.8%) berada pada tahap tinggi mengenai pengetahuan terhadap Perlembagaan Persekutuan. Ini menunjukkan bahawa majoriti responden di Lembah Kelang mempunyai tahap pengetahuan yang sederhana mengenai perlembagaan disebabkan kepada terdedah kepada media yang lebih meluas khususnya media alternatif.

Jadual 6: Tahap Pengetahuan Masyarakat

	Tahap Pengetahuan		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Perlembagaan Persekutuan Secara Umum	0 (0.0)	261 (65.3)	139 (34.8)

Tahap Kefahaman Terhadap Perlembagaan Secara Umum

Responden juga ditanya mengenai tahap kefahaman mereka mengenai Perlembagaan Persekutuan dan dapatan yang diperolehi dipaparkan dalam Jadual 7. Didapati, majoriti iaitu 281 orang (70.3%) mempunyai tahap kefahaman yang sederhana terhadap Perlembagaan diikuti tahap tinggi seramai 117 orang (29.3%) dan hanya 2 orang (0.5%) berada di tahap rendah. Pada tahap kefahaman, tahap sederhana lebih tinggi daripada tahap pengetahuan kerana mereka mengetahui mengenai perlembagaan tetapi kurang mengetahui sebab sesuatu peruntukkan perlembagaan ini termaktub dalam perlembagaan.

Jadual 7: Tahap Kefahaman Masyarakat

	Tahap Kefahaman		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Perlembagaan Persekutuan Secara Umum	2 (0.5)	281 (70.3)	117 (29.3)

Tahap Penerimaan Terhadap Perlembagaan Persekutuan Secara Umum

Jadual 8 memberikan dapatan mengenai analisis tahap penerimaan masyarakat terhadap Perlembagaan Persekutuan. Jadual menunjukkan bahawa majoriti iaitu sebanyak 68.3% atau 273 responden mempunyai tahap penerimaan yang sederhana terhadap Perlembagaan, diikuti tahap tinggi sebanyak 31.3% atau 125 orang dan seramai 2 orang (0.5%) berada di tahap rendah. Ini menunjukkan sepertimana tahap pengetahuan, tahap penerimaan, kebanyakan masyarakat adalah ditahap sederhana, manakala di tahap tinggi adalah lebih rendah di tahap pengetahuan.

Jadual 8: Tahap Penerimaan Masyarakat

	Tahap Penerimaan		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Perlembagaan Persekutuan Secara Umum	2 (0.5)	273 (68.3)	125 (31.3)

Tahap Pengetahuan, Kefahaman dan Penerimaan Terhadap Perlembagaan Persekutuan Mengikut Profil Demografi

Kajian yang dijalankan merangkumi komposisi tahap pengetahuan responden terhadap Perlembagaan Persekutuan secara umum dengan mengambil kira beberapa

faktor demografi seperti jantina, etnik, agama, pekerjaan, tahap pendidikan, pendapatan dan tempat tinggal sekarang.

Tahap Pengetahuan Terhadap Perlembagaan Persekutuan Mengikut profil Demografi

Jadual 9 menunjukkan tahap pengetahuan tentang perlembagaan secara keseluruhannya berada pada tahap tinggi mengikut demografi responden di mana etnik Melayu dan beragama Islam adalah lebih tinggi berbanding etnik Cina dan India yang beragama Buddha dan Hindu. Mengikut tahap pendidikan dan pendapatan, pola yang sama iaitu semakin tinggi tahap pendidikan dan pendapatan, semakin tinggi tahap pengetahuan masyarakat tentang perlembagaan yang menunjukkan mereka lebih terdedah dengan perbincangan mengenai perlembagaan dalam media massa. Mengikut pekerjaan pula, tahap pegawai kerajaan lebih baik berbanding kategori pekerjaan yang lain disebabkan mereka telah didedahkan mengenai perlembagaan melalui kursus induksi dan sebagainya.

Jadual 9: Tahap Pengetahuan Terhadap Perlembagaan Persekutuan mengikut Faktor Demografi

	Tahap Pengetahuan		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Jantina			
Lelaki	0(0.0)	134(65.0)	72(35.0)
Perempuan	0(0.0)	127(65.5)	67(34.5)
Etnik			
Melayu	0(0.0)	134(55.8)	106(44.2)
Cina	0(0.0)	101(84.2)	19(15.8)
India	0(0.0)	26(65.0)	14(35.0)
Agama			
Islam	0(0.0)	136(55.7)	108(44.3)
Buddha	0(0.0)	97(85.8)	16(14.2)
Hindu	0(0.0)	23(67.6)	11(32.4)
Kristian	0(0.0)	5(62.5)	3(37.5)
Tiada Agama	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Pekerjaan			
Kerajaan	0(0.0)	30(44.1)	38(55.9)
Swasta	0(0.0)	141(68.4)	65(31.6)
Bekerja sendiri	0(0.0)	18(60.0)	12(40.0)
Pelajar	0(0.0)	2(100.0)	0(0.0)
Tidak bekerja	0(0.0)	56(77.8)	16(22.2)
Pesara	0(0.0)	14(63.6)	8(36.4)
Pendidikan			

Sekolah Rendah	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Sekolah Menengah	0(0.0)	83(76.1)	26(23.9)
STPM / Diploma	0(0.0)	98(64.9)	53(35.1)
Sarjana Muda / Sarjana / PhD	0(0.0)	80(57.6)	59(42.4)
Pendapatan			
Bawah RM1000	0(0.0)	73(76.0)	23(24.0)
RM1001 – RM3000	0(0.0)	78(68.4)	36(31.6)
RM3001 – RM5000	0(0.0)	84(62.2)	51(37.8)
RM5001 – RM7000	0(0.0)	21(63.6)	12(36.4)
RM7001 – RM9000	0(0.0)	5(25.0)	15(75.0)
Lebih RM10000	0(0.0)	0(0.0)	2(100.0)
Temp. Tinggal Sekarang			
Bandar	0(0.0)	79(73.1)	29(26.9)
Pinggir bandar	0(0.0)	182(62.3)	110(37.7)

Tahap Kefahaman Terhadap Perlembagaan Persekutuan Mengikut Profil Demografi

Jadual 10 di atas menunjukkan tahap kefahaman tentang perlembagaan pada tahap tinggi mengikut demografi responden di mana etnik Melayu dan beragama Islam adalah lebih tinggi berbanding etnik Cina dan India yang beragama Buddha dan Hindu. Pada tahap pendidikan pula, mereka yang berkelulusan STPM/Diploma lebih tinggi dan hal yang sama bagi mereka yang bekerja sendiri. Pendapatan pula menunjukkan semakin tinggi pendapatan, semakin tinggi tahap kefahaman mereka terhadap perlembagaan.

Jadual 10: Tahap Kefahaman Terhadap Perlembagaan Persekutuan mengikut Faktor Demografi

	Tahap Kefahaman		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Jantina			
Lelaki	0(0.0)	146(70.9)	60(29.1)
Perempuan	2(1.0)	135(69.6)	57(29.4)
Etnik			
Melayu	2(0.8)	154(64.2)	84(35.0)
Cina	0(0.0)	100(83.3)	20(16.7)
India	0(0.0)	27(67.5)	13(32.5)
Agama			
Islam	2(0.8)	157(64.3)	85(34.8)
Buddha	0(0.0)	99(87.6)	14(12.4)
Hindu	0(0.0)	23(67.6)	11(32.4)

Kristian	0(0.0)	2(25.0)	6(75.0)
Tiada Agama	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Pekerjaan			
Kerajaan	0(0.0)	44(64.7)	24(35.3)
Swasta	2(1.0)	142(68.9)	62(30.1)
Bekerja sendiri	0(0.0)	16(53.3)	14(46.7)
Pelajar	0(0.0)	2(100.0)	0(0.0)
Tidak bekerja	0(0.0)	57(79.2)	15(20.8)
Pesara	0(0.0)	20(90.9)	2(9.1)
Pendidikan			
Sekolah Rendah	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Sekolah Menengah	0(0.0)	87(79.8)	22(20.2)
STPM / Diploma	0(0.0)	100(66.2)	51(33.8)
Sarjana Muda / Sarjana / PhD	2(1.4)	94(67.6)	43(30.9)
Pendapatan			
Bawah RM1000	0(0.0)	79(82.3)	17(17.7)
RM1001 – RM3000	1(0.9)	78(68.4)	35(30.7)
RM3001 – RM5000	1(0.7)	95(70.4)	39(28.9)
RM5001 – RM7000	0(0.0)	18(54.5)	15(45.5)
RM7001 – RM9000	0(0.0)	9(45.0)	11(55.0)
Lebih RM10000	0(0.0)	2(100.0)	0(0.0)
Temp. Tinggal Sekarang			
Bandar	2(1.9)	72(66.7)	34(31.5)
Pinggir bandar	0(0.0)	209(71.6)	83(28.4)

Tahap Penerimaan Terhadap Perlembagaan Persekutuan Mengikut Profil Demografi

Jadual 11 di atas menunjukkan tahap penerimaan tentang perlembagaan pada tahap tinggi mengikut demografi responden di mana etnik Melayu dan beragama Islam adalah lebih tinggi berbanding etnik Cina dan India yang beragama Buddha dan Hindu. Ini menunjukkan etnik Melayu dan India lebih menerima perlembagaan berbanding etnik Cina disebabkan perkara seperti Islam dan kedudukan istimewa orang Melayu dan Institusi Beraja berkait rapat dengan sistem sosial orang Melayu. Mengikut kategori pekerjaan pula, tahap penerimaan pegawai kerajaan lebih tinggi kerana kebanyakan pegawai kerajaan adalah etnik Melayu dan ini selari dengan tahap penerimaan mengikut etnik. Hal yang sama bagi tahap kelulusan pendidikan di mana mereka yang berkelulusan STPM/Diploma lebih tinggi penerimaan sepertimana tahap kefahaman. Ini menunjukkan tahap kefahaman yang tinggi akan menyebabkan tahap penerimaan juga tinggi. Bagi pola kategori pendapatan pula, semakin tinggi pendapatan, semakin tinggi tahap penerimaan terhadap perlembagaan.

**Jadual 11: Tahap Penerimaan Terhadap Perlembagaan Persekutuan
mengikut Faktor Demografi**

	Tahap Penerimaan		
	Rendah	Sederhana	Tinggi
Jantina			
Lelaki	0(0.0)	146(70.9)	60(29.1)
Perempuan	2(1.0)	127(65.5)	65(33.5)
Etnik			
Melayu	2(0.8)	142(59.2)	96(40.0)
Cina	0(0.0)	104(86.7)	16(13.3)
India	0(0.0)	27(67.5)	13(32.5)
Agama			
Islam	2(0.8)	144(59.0)	98(40.2)
Buddha	0(0.0)	103(91.2)	10(8.8)
Hindu	0(0.0)	23(67.6)	11(32.4)
Kristian	0(0.0)	3(37.5)	5(62.5)
Tiada Agama	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Pekerjaan			
Kerajaan	0(0.0)	37(54.4)	31(45.6)
Swasta	2(1.0)	132(64.1)	72(35.0)
Bekerja sendiri	0(0.0)	23(76.7)	7(23.3)
Pelajar	0(0.0)	2(100.0)	0(0.0)
Tidak bekerja	0(0.0)	59(81.9)	13(18.1)
Pesara	0(0.0)	20(90.9)	2(9.1)
Pendidikan			
Sekolah Rendah	0(0.0)	0(0.0)	1(100.0)
Sekolah Menengah	0(0.0)	97(89.0)	12(11.0)
STPM / Diploma	0(0.0)	92(60.9)	59(39.1)
Sarjana Muda / Sarjana / PhD	2(1.4)	84(60.4)	53(38.1)
Pendapatan			
Bawah RM1000	0(0.0)	81(84.4)	15(15.6)
RM1001 – RM3000	1(0.9)	72(63.2)	41(36.0)
RM3001 – RM5000	1(0.7)	89(65.9)	45(33.3)
RM5001 – RM7000	0(0.0)	18(54.5)	15(45.5)
RM7001 – RM9000	0(0.0)	11(55.0)	9(45.0)
Lebih RM10000	0(0.0)	2(100.0)	0(0.0)
Temp. Tinggal Sekarang			
Bandar	2(1.9)	60(55.6)	46(42.6)
Pinggir bandar	0(0.0)	213(72.9)	79(27.1)

Implikasi dan Cadangan

Implikasi perbincangan di atas ialah pertama, hasil kajian menunjukkan belia universiti menerima hakikat bahawa mereka perlu belajar dan hidup dalam suasana masyarakat pelbagai etnik, agama dan budaya. Belia di Malaysia terdiri dari majoriti belia Melayu, Cina dan sebilangan kecil belia India, Bumiputera Sabah dan Sarawak dan etnik lain lagi. Mereka juga menganut pelbagai agama dan datang dari pelbagai latar belakang seperti bandar dan luar bandar, aliran pendidikan sekolah rendah dan menengah, program pengajian, kelulusan masuk universiti, golongan berpendapatan tinggi dan rendah dan sebagainya.

Kedua, pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap perlembagaan berada di tahap sederhana. Ini menunjukkan pengetahuan, kefahaman dan penerimaan masyarakat hanya berkisar kepada perkara yang sering dibangkitkan dalam media massa dan banyak lagi perkara yang berkaitan dengan perlembagaan kurang diketahui dengan baik.

Ketiga, anggapan umum yang mengatakan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia adalah rendah (Awang Sariyan (2008), Tun Dr. Mahathir Mohamed (Utusan Malaysia 2001) dan Raja Dr. Nazrin Syah (Utusan Malaysia, 2007)) adalah tertolak tetapi majoriti berada di tahap sederhana. Dapatan kajian ini juga disebabkan perkara yang berkaitan perlembagaan seperti Islam dan orang Melayu sering kali dibangkitkan oleh media massa.

Keempat, dapatan kajian menunjukkan faktor-faktor etnik, agama, aliran pendidikan sekolah rendah dan menengah sangat mempengaruhi persepsi belia terhadap perlembagaan. Ini selari dengan kajian Adnan Kamis (1994), Amir Dawi Hasan (2004), Fazilah Idris (2008), Mansor Mohd Noor (2005) dan Zaharah Hassan, Bahaman Abu Samah dan Abu Daud Silong (2006). Maka, faktor-faktor ini sangat signifikan dalam mewarnai hubungan etnik di Malaysia kerana ia membangkitkan orientasi, nilai, sikap dan sosiologi budaya dalam sesebuah etnik. Perbezaan yang ketara daripada faktor-faktor ini menjadikan hubungan etnik dalam kelompok belia sebagai satu agenda yang patut diberi keutamaan.

Berikut adalah cadangan yang dikemukakan kepada pihak khusus kerajaan dalam pelaksanaan dasar atau program yang melibatkan pemahaman dan penerimaan terhadap perlembagaan. Adalah diharapkan daripada cadangan ini akan membantu mengatasi konflik yang berlaku yang berkaitan dengan isu-isu perlembagaan seperti Islam dan orang Melayu dalam perlembagaan.

Pertama, disebabkan terdapat perbezaan mengikut etnik, agama, aliran pendidikan sekolah rendah dan aliran pendidikan sekolah menengah terhadap tahap pengetahuan, kefahaman, penerimaan dan persepsi belia terhadap perkara yang menjurus kepada sesuatu etnik seperti Islam, orang Melayu, bahasa Melayu dan institusi Beraja dalam perlembagaan, maka faktor-faktor demografi ini sangat relevan dalam mempengaruhi isu-isu berbangkit. Ini kerana kajian oleh Amir Dawi

Hasan (2004) dan Mansor Mohd Noor (2005) menunjukkan melalui interaksi yang kerap antara pelbagai etnik dapat mengecilkan jurang pemisah antara etnik, sikap prejudis, rasisme dan etnosentrisme. Adalah dicadangkan agar Sekolah Wawasan diperluaskan di seluruh negara agar belia yang berlainan etnik ini dapat berinteraksi sejak peringkat sekolah rendah. Di samping itu, program Rancangan Integrasi Murid untuk Perpaduan atau RIMUP perlu digerakkan secara aktif semula. Ini akan menyebabkan mereka terdedah kepada etnik lain dan akan lebih bersifat terbuka terhadap agama dan budaya etnik lain. Manakala aliran pendidikan sekolah menengah perlu hanya satu sahaja iaitu sekolah menengah kebangsaan di mana sekolah menengah jenis kebangsaan diserapkan menjadi sekolah menengah kebangsaan.

Kedua, Kementerian Belia dan Sukan boleh mengambil beberapa langkah ke arah tersebut melalui:

- Memupuk kesedaran kepada para belia pentingnya interaksi antara etnik dengan memasukkan unsur-unsur interaksi sebagai agenda jabatan.
- Memastikan aktiviti kesukanan yang terdiri daripada pelbagai etnik dan serta menjadikan ikon sukan sebagai lambang perpaduan.
- Melaksanakan pelbagai aktiviti kesukanan dan belia yang melibatkan pelbagai etnik seperti projek belia, persatuan belia dan sebagainya.

Ketiga, aspek yang berkaitan dengan media massa yang lebih berorientasikan mensensasikan sesuatu isu daripada memberi kefahaman kepada masyarakat khususnya yang melibatkan isu dalam perlembagaan perlu dielakkan. Justeru pihak media massa seperti televisyen, radio dan agensi kerajaan seperti Jabatan Penerangan dan RTM perlu meningkatkan lagi penerangan tentang Islam dan orang Melayu dalam perlembagaan. Sewajarnya isu-isu ini dibincangkan secara tertutup melalui Panel Penasihat Perpaduan Negara dan Jawatankuasa Penasihat Perpaduan Negeri. Sebaliknya media massa perlulah lebih menekankan kepada keadaan keharmonian rakyat Malaysia dari keretakan yang berlaku kerana Malaysia walaupun wujud konflik antara kaum, tetapi masih mampu mempertahankan hubungan etnik yang mantap daripada konflik berdarah. Justeru, penguatkuasaan undang-undang melalui Akta Mesin Cetak dan Penerbitan 1984, Akta Komunikasi dan Multimedia 1998 dan Akta Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia 1998 perlu dimantapkan lagi.

Keempat, persetujuan tentang kontrak sosial ini perlu diterangkan dengan lebih meluas. Ini dibuktikan di mana ramai belia tidak mengetahui dan memahami tentang pembahagian kerusi semasa pilihan raya 1955, toleransi antara orang Melayu dan bukan Melayu sewaktu menuntut kemerdekaan dan pemberian kerakyatan secara jus soli. Maka, perkara-perkara ini perlu diperjelaskan kepada belia agar mereka menghayati dan menerima persetujuan yang telah dibuat oleh generasi terdahulu tentang kontrak sosial. Ini dilakukan dengan memberi penekanan kepada nilai dalaman atau nilai intrinsik Islam itu sendiri. Islam mengandungi nilai-nilai universal yang sesetengahnya turut dikongsi oleh agama lain yang boleh memberi sumbangan besar kepada masyarakat Malaysia.

Kelima, begitu juga dengan sistem pendidikan yang dikatakan gagal menerapkan kefahaman belia terhadap kontrak sosial sehingga mereka tidak faham dan seterusnya sukar untuk menerima apa yang termaktub dalam perlembagaan. Kesukaran tahap penerimaan inilah yang menyebabkan sering berlaku konflik apabila muncul isu yang berkaitan dengan Islam dan orang Melayu dalam perlembagaan. Untuk itu, penulisan buku teks khususnya sejarah perlu ditulis dengan memberi penekanan kepada rasional kenapa sesuatu peruntukan untuk termaktub dalam perlembagaan seperti agama Islam dan orang Melayu mempunyai kelebihan dan keistimewaan seperti yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan. Penekanan kepada rasional sesuatu perkara itu lebih menyebabkan belia mudah menerima kerana mereka adalah golongan belia dan mempunyai pemikiran yang kritis dan terbuka terhadap sesuatu isu. Keadaan seperti memaksa mereka menerima sesuatu tanpa ada kerasionalannya menyebabkan golongan ini akan menentanginya.

Keenam, ternyata Islam dan orang Melayu sangat memberi implikasi terhadap hubungan etnik di Malaysia kerana belia Melayu khususnya masih lagi sensitif dan peka terhadap hal yang berkaitan dengan Islam dan orang Melayu. Maka, isu ini perlu diberi perhatian yang serius agar setiap etnik di Malaysia mempunyai tahap penerimaan yang tinggi terhadap apa yang termaktub dalam perlembagaan. Hanya melalui tahap penerimaan yang tinggi inilah konflik yang berkaitan dengan Islam dan orang Melayu dapat dikurangkan. Disebabkan kedua-dua isu ini sensitif dalam kalangan rakyat, sikap prejudis, rasisme dan etnosentrisme terhadap agama dan etnik lain perlu dielakkan. Ini boleh dilakukan dengan mengadakan dialog antara agama dan etnik dengan lebih kerap dalam kalangan rakyat. Selain peranan agensi kerajaan seperti Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, pertubuhan bukan kerajaan (NGO) juga perlu bergerak aktif memainkan peranan yang sama.

Ketujuh, pihak tertentu juga perlu mengambil kira tentang perkara yang perlu diberi perhatian jika ingin menghasilkan modul untuk mengeratkan hubungan etnik di Malaysia. Maka, perkara-perkara seperti penerangan mengenai kerjasama etnik semasa menuntut kemerdekaan, penerangan mengenai kerjasama etnik sewaktu menggubal perlembagaan, rasional sesuatu peruntukan itu diperuntukkan dalam perlembagaan, penerangan mengenai kontrak sosial, penerangan mengenai unsur-unsur tradisi dalam perlembagaan iaitu bahasa Melayu, agama Islam dan kedudukan istimewa orang-orang Melayu, penulisan yang menekankan kepada semangat dan falsafah perlembagaan dan bukannya berbentuk perundangan semata-mata dan penerangan mengenai peranan unsur tradisi hendaklah ditekankan. Maka, dicadangkan agar dilaksanakan Program Pemekaan Kontrak Sosial yang bertujuan memekakan belia terhadap pengetahuan dan kefahaman tentang kontrak sosial. Ini boleh dilakukan oleh Jabatan Belia dan Sukan bersama Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional yang diterajui oleh Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia dengan mengambil kira faktor-faktor di atas. Di samping itu, pelaksanaan kedudukan istimewa orang Melayu perlu dibuat secara telus agar ketidakpuasan hati di kalangan orang bukan Melayu dapat diketepikan. Ini kerana mereka merasakan peruntukan tersebut tidak sampai kepada orang Melayu secara keseluruhannya tetapi

sebaliknya hanya kepada elit tertentu sahaja yang selari dengan dapatan kajian ini.

Kelapan, jelas membuktikan bahawa tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap peruntukan perlembagaan secara konsistennya bergantung kepada etnik, agama, aliran pendidikan rendah dan aliran pendidikan menengah. Tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan tidak begitu bergantung kepada kelulusan masuk universiti dan tempat tinggal belia. Ini menunjukkan belia yang berlainan etnik, agama serta pengasingan sistem aliran persekolahan negara memberi kesan terhadap tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap Islam dan orang Melayu dalam perlembagaan. Maka, pengasingan sistem aliran persekolahan ini tidak membantu ke arah mengatasi konflik yang berkaitan dengan Islam dan orang Melayu. Ini disebabkan mereka lebih banyak berinteraksi dengan etnik sendiri dari sekolah rendah sehingga ke sekolah menengah. Maka sistem persekolahan satu aliran kebangsaan atau konsep sekolah wawasan perlu diperluaskan di Malaysia.

KESIMPULAN

Berdasarkan kajian menunjukkan bahawa tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia terhadap perlembagaan berada di tahap sederhana. Anggapan umum yang mengatakan tahap pengetahuan, kefahaman dan penerimaan belia adalah rendah adalah tertolak tetapi majoriti berada di tahap sederhana. Dapatan kajian juga menunjukkan faktor-faktor etnik, agama, aliran pendidikan sekolah rendah dan menengah sangat mempengaruhi persepsi belia terhadap perlembagaan. Maka, golongan belia perlu mengetahui dan memahami bahawa Perlembagaan Persekutuan adalah hasil proses tawar menawar antara tiga etnik terbesar pada ketika itu yang terdiri dari Melayu, Cina dan India melalui UMNO, MCA dan MIC. Proses tawar menawar tersebut telah mewujudkan keseimbangan kepentingan pelbagai etnik dalam Perlembagaan Persekutuan sekarang. Jelasnya pada tahun 1957, sewaktu penggubalan perlembagaan, orang Melayu dan bukan Melayu begitu menjaga kepentingan mereka bagi sebuah negara yang merdeka. Orang Melayu bukan sahaja prihatin terhadap sosio-ekonomi mereka, tetapi juga tentang kedudukan mereka. Namun ini tidak menghalang setiap etnik untuk bekerjasama dan akhirnya bersetuju dalam beberapa perkara seperti kerakyatan yang longgar, agama Islam, bahasa Melayu dan kedudukan istimewa orang Melayu seperti yang dibincangkan dalam makalah ini.

RUJUKAN

- Abdul Aziz Bari. 2001. *Perlembagaan Malaysia: Asas-Asas dan Masalah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Abdul Aziz Bari. 2005. *Islam Dalam Perlembagaan Malaysia*. Petaling Jaya: Intel Multimedia and Publication.

- Abdul Aziz Bari. 2008. *Perlembagaan Malaysia: Teori dan Praktis*. Kuala Lumpur: Arah Publications.
- Abdul Monir Yaacob. 2005. Hak dan tanggungjawab pelbagai kaum dari perspektif syariah. Dlm. *IKIM. Malaysia Sebagai Sebuah Negara Islam*. Kuala Lumpur: IKIM.
- Adnan Kamis. 1994. Satu kajian latar belakang sosial dan hubungannya dengan sikap prasangka atau toleransi terhadap integrasi nasional. Tesis Doktor Falsafah, Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, UKM.
- Ahmad Ibrahim et. al. .1999. *Perkembangan Undang-Undang Perlembagaan Persekutuan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Ahmad Ibrahim. 1987. Kedudukan Islam dalam Perlembagaan Malaysia. Dlm. Mohamed Suffian Hashim, H. P Lee dan F. A Trindade. *Perlembagaan Malaysia: Perkembangannya 1957-1977*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Amir Dawi Hassan. 2004. Hubungan etnik di IPT: Satu kajian etnografi dan model budaya di kalangan pelajar berlainan etnik. Disertasi Ijazah Doktor Falsafah, Fakulti Pendidikan, UKM.
- Anon. 2001. Betulkan tanggapan generasi muda. *Utusan Malaysia*. 16 Februari.
- Anon. 2009. Hayati sejarah perlembagaan. *Berita Harian*. 17 Februari.
- Awang Sariyan. 2008. Mempertahankan bahasa negara di Malaysia. Dlm. Zainal Kling (penyt.). *Kemerdekaan dan Perhambaan*. Kuala Lumpur: GAPENA.
- Awang Sariyan. 2008. Trend penulisan kritis semasa: Analisis isu-isu utama bangsa dan negara. *Kesturi* 15 (1&2).
- Azman Amin Hassan. 2005. Solving conflicts in a multicultural society: The case of Kampung Medan. In Muhammad Kamarul Kabilan dan Zaharah Hassan. *Reading on Ethnic Relations in a Multicultural Society*. Serdang: Penerbit UPM.
- Baharom Mahusin. 2006. Arah Hubungan Kaum Di Malaysia. *Utusan Malaysia*, 26 November.
- Faridah Jalil. 2007. Perlembagaan Persekutuan menangani cabaran semasa dan mendatang. Dlm. Faridah Jalil (penyt.). *Undang-Undang Malaysia: 50 Tahun Merentasi Zaman*. Bangi: Fakulti Undang-Undang UKM.

- Fazilah Idris. 2008. The influence of individual attributes on inter-ethnic tolerance among early youth in Selangor. Tesis PhD, University Putra Malaysia.
- Harding, A. & H.P Lee. 2007. Constitutional Landmarks in Malaysia: The First 50 Years 1957-2007. Petaling Jaya: Malayan Law Journal Sdn. Bhd.
- Harding, A. 1996. Law, Government and the Constitution in Malaysia. Kuala Lumpur: Malayan Law Journal Sdn. Bhd.
- Hashim Yeop A. Sani. 1973. Perlembagaan Kita. Kuala Lumpur: Malaysian Law Publishers Sdn. Bhd.
- Hasnah Hussin. 2007. Pembangunan etnik di Malaysia. Pemikir. April-Jun Bil. 43.
- Heng Pek Khoon. 1988. Chinese Politics in Malaysia. Singapore: Oxford University Press.
- Hickling, R. H. 1960. An Introduction to the Federal Constitution. Kuala Lumpur: Government Printer.
- Karl von Vorys. 1975. Democracy Without Consensus. Princeton: Princeton University Press.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. 1970. Determining sample size for research activities. Educational and Psychology Measurement. 30(3).
- Malaya. 1957. Report of The Federation of Malaya Constitutional Commission 1957. Kuala Lumpur: Government Printer.
- Malaysia. 1972. Perbahathan Parlimen Mengenai Rang Undang2 Pindaan Perlembagaan 1971. Kuala Lumpur: Jabatan Penerangan Malaysia.
- Malaysia. 1973. Perbahasan Parlimen Dewan Rakyat, Penggal Ketiga, April 1973.
- Mansor Mohd Noor. 2005. Integrasi Etnik di IPTA. Pulau Pinang: Institut Penyelidikan Pendidikan Tinggi Negara.
- Mohamed Suffian Hashim, H. P Lee dan F.A Trindade. 1983., Perlembagaan Malaysia: Perkembangannya, 1957-1977. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti.
- Mohamed Suffian Hashim. 1987. Mengenal Perlembagaan Malaysia. Dewan Bahasa dan Pustaka. Kuala Lumpur.
- Mohd Salleh Abas. 1984. Sejarah Perlembagaan Malaysia. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Mohd. Aris Othman. 1983. *Perkembangan Perlembagaan Malaysia*. Petaling Jaya: Penerbit Fajar Bakti.
- Ratnam, K. J. 1969., *Communalism and the Political Process in Malaya*. Kuala Lumpur: University of Malaya Press.
- Rosfazila Abd. Rahman dan Ayu Nor Azilah Mohamad. 2007., *Persepsi orang Melayu terhadap peruntukan keistimewaan orang Melayu dalam perlembagaan*. Prosiding Persidangan Undang-Undang Tuanku Jaafar 2007. Fakulti Undang-Undang UKM.
- Salleh Buang. 1993. *Perlembagaan Malaysia: Latar belakang sejarah, konsep penggubalan dan ciri-ciri umum (Bahagian I & II)*. Seminar Perlembagaan Malaysia: Ke Arah Kematangan Demokrasi dan Peningkatan Martabat Negara (2-4 Februari 1993: Shah Alam).
- Sekaran, U. 1992. *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*. Second Ed. New York: John Wiley & Sons.
- Sheridan, L. A. 1987. *The Constitution of Malaysia*. 4th ed. Singapore : Malayan Law Journal.
- Sheriden, L. A. dan Groves H. E. 1979. *The Constitution of Malaysia*. Singapore: Malayan Law Journal Ltd.
- Syed Husin Ali. 2008. *The Malays: Their Problem and Future*. Petaling Jaya: The Others Press.
- Zaharah Hassan, Bahaman Abu Samah dan Abu Daud Silong. 2006. *Persepsi pelajar university terhadap perpaduan negara*. Dlm Zaharah Hassan, Abdul Latif Samian dan Abu Daud Silong. *Readings on Ethnic Relations in a Multicultural Society*. Serdang: Penerbit UPM.
- Zainal Abidin Borhan. 2008, *Apakah Melayu dan kemelayuan akan terpinggir*. Dlm. Zainal Kling (pnyt.) *Kemerdekaan dan Perhambaan*. Kuala Lumpur: GAPENA.

Profil Penulis:

Nazri Muslim

Pusat Citra

Universiti Kebangsaan Malaysia